

Göran Medén Britth:

Slopad nationell taxa hot mot hela privatvården

– Förslaget att slopa den nationella taxan är det stora hotet mot privatläkare och privat verksamma sjukgymnaster.

Det anser Privatläkarföreningens ordförande Göran Medén Britth. För att visa sin verksamhet och öka förståelsen för den anordnade privatläkarna och de privat verksamma sjukgymnasterna i lördags »privatvårdens dag» över hela landet.

Aktiviteterna anordnades lokalt och blev därmed av varierande slag. På en del håll anordnades det t ex debatter och på andra höll privatläkare öppet hus.

– Syftet var att visa allmänhet, politiker, tjänstemän och patienter vad vi gör. Vi ville visa vår verksamhet och förklara vår syn på spelreglerna i sjukvården, säger Göran Medén Britth.

Anledningen till att privatläkarna och de privat verksamma sjukgymnasterna vill visa upp sig är att de känner sig utrottningshotade.

I slutet av förra året lade Samverkansdelegationen fram sitt betänkande »Klara spelregler» (LT 51-52/97). Från många håll påstås det att förslagen från Samverkansdelegationen skulle vara bra för privatvården.

– Politikerna i Samverkansdelegationen föreslog att den nationella taxan för privatvården ska slopas. Det skulle innebära att vi utlämnas till ett totalt godtycke. Därmed är privatvårdens överlevnad hotad, anser Göran Medén Britth.

Ren kosmetika

Andra förslag från Samverkansdelegationen anser han vara ren kosmetika. Det gäller t ex förslaget om att landstingen måste visa en generösare inställning till privata vårdgivare som fyrra 65 år.

– Så länge förslaget inte är knutet till bibehållen ersättningsnivå är det inte värt något.

För att belysa hur sjukvårdshuvudmännen agerar tar han fram ett exempel från Göteborg, där en allmänläkare slutade och man lovades en ersättningstablering. Men den nya allmänläkaren fick inte ta över vårdavtalet utan det blev helt ny och lägre nivå på ersättningen.

– Det är ett exempel på hur vår framtid ser ut. Förslaget om att ta bort remisstvånget är bra, men den frågan är liten i förhållande till frågan om den nationella taxan, säger Göran Medén Britth.

Omhuldar det egna

Också sjukgymnasterna får känna av de kalla vindarna för privatvården.

– Det är viktigt med privatvård för att ha valfrihet, anser sjukgymnasternas ordförande Åsa Holmstrand.

– Men med landstingen som både beställare, producent och finansör blir det lätt att de omhuldar sin egen verksamhet trots att de har ett totalansvar för hela hälso- och sjukvården.

Hon påpekar att privata vårdgivare behöver trygghet för att våga investera

långsiktigt. Och den tryggheten finns inte med ett- eller treåriga vårdavtal.

– Problemet är att landstingen ser den privata vården som en kostnad och inte som en resurs, säger Åsa Holmstrand.

Idag står den privata vården för 20 procent av all öppenvård men bara 5 procent av kostnaden i sjukvården.

Privatläkarna anser att inte bara allmänläkare utan alla specialister med mottagningsverksamhet ska anses bedriva öppenvård, öppen specialistvård. Det anser man ligger i linje med den medicinska utvecklingen eftersom allt mer kan göras i öppenvård och utan slutenvårdens resurser. Och denna öppna specialistvård måste byggas ut, anser privatläkarna.

Kristina Johnson

Socialstyrelsen kritisk mot stödet till psykiskt funktionshindrade

För tiotusentals psykiskt funktionshindrade ter sig livet meningslöst och ensamt. Lands- tining och kommuner brister i vård och omsorg.

Socialstyrelsen ser så allvarligt på läget att de kräver lag- ändring och omedelbara åtgär- der från regeringen.

Socialstyrelsen överlämnade nyligen en tredje årsrapport som utvärderar 1995 års psykiatriska reform. Slutrapporten kommer först nästa år, men årets rapport är i flera avseenden så nedslående att Socialstyrelsen i en särskild skrivelse till regeringen påtalar behovet av omedelbara åtgärder.

Mer än en halv procent av svenska folket, uppemot 46 000 personer, är psykiskt funktionshindrade. Majoriteten av dessa saknar sysselsättning.

Skriv om lagen

– Lagen om stöd och service (LSS) ger inte psykiskt funktionshindrade rätt till insatsen »daglig verksamhet», förklarar en kritisk Claes Örtendahl, generaldirektör på Socialstyrelsen. Han kräver att lagen skrivs om.

LSS klubbades igenom under spartider och berättigar enbart utvecklingsstörda daglig sysselsättning. Fysiskt

och psykiskt funktionshindrade ställs utanför. Dessa har dock rätt till bland annat kontaktperson och personlig assistans. Men sedan LSS kom till för fyra år sedan har bara 2 000 psykiskt funktionshindrade fått stöd, trots att man från början räknade med det tiobubbla.

– Kommunerna informerar dock inte om detta, konstaterar projektchef Peter Brusén, som tror att det är symtom på spariver.

Tydlig statistik

Och att stödet till de psykiskt funktionshindrade är dåligt syns i statistiken. 40 procent av dem som skrivs ut från den slutna vården är tillbaka redan året därefter.

– Termen »medicinskt färdigbehandlad», som patienter får när de skrivs ut, leder tanken fel, säger Örtendahl, som efterfrågar ny terminologi.

Tillståndet för de utskrivna är labilt. De behöver stöd av både psykiatrisk öppenvård och primärvården för att kunna fungera. Men landstingen brister stort. Brusén spekulerar i om psykvårdens dåliga status inom sjukvården negativt påverkar landstingens fördelning av pengar.

1995 års psykiatireform lägger ansvaret för psykiskt sjukas vardagliga välbefinnande på kommunerna.

Ulla Danné/TT